

VEŘEJNÉ KNIHOVNY A JEJICH PROSTOR

**Výsledky průzkumu
Knihovny a jejich pobočky v obcích do 5 000 obyvatel**

Babice

22.11.2016

Vít Richter – Vladana Pillerová

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

Knihovna jako informační, vzdělávací, kulturní, komunitní centrum obce

- Prostor pro studium
- Knihovna jako instituce celoživotního a neformálního vzdělávání
- Služby pro děti a mládež, rodiny, seniory, sociálně vyloučené...
- Podpora místních partnerství a komunit

Podpora knihoven jako příjemného místa

- Knihovna jako místo kde chceme být
- Knihovna pro volný čas
- Knihovna jako místo pro setkávání
-

Rovný přístup ke službám knihoven

- Zlepšit dostupnost knihoven a jejich služeb – knihovny bez bariér
- Podporovat knihovny jako garanta rovného přístupu k informačním zdrojům a síti internet
- Bezplatný přístup k informacím

 bezbarierova.
knihovna.cz

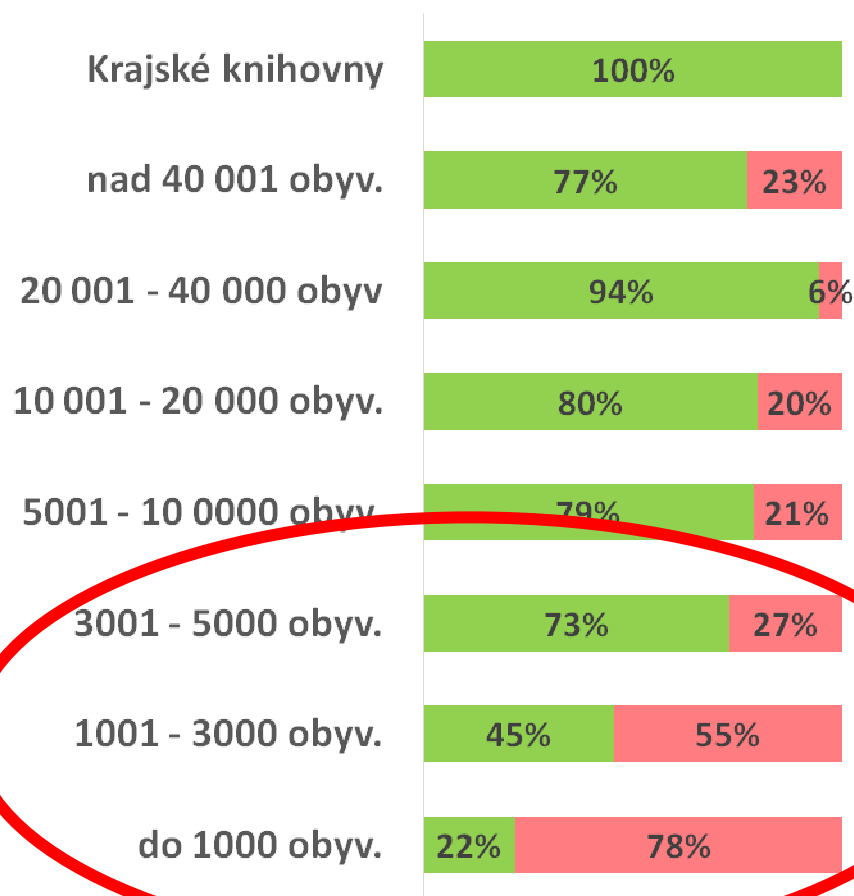
3 důvody pro průzkum

- ❑ Mohou být knihovny kulturní, vzdělávací a kreativní centra obcí?

- ❑ Knihovny a jejich provozovatelé
  - Zamyslet se nad současným stavem knihovny
  - Uvědomit si nedostatky, problémy, možnosti
  - Zamyslet se nad budoucností knihovny

- ❑ Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2016 – 2020
  - Vytvořit metodické centrum pro výstavbu knihoven v MZK
  - Zjistit současný stav a trendy ve výstavbě knihoven
  - Zjistit slabé stránky, priority
  - Navrhnout dotační program na podporu výstavby knihoven: MK ČR, kraje

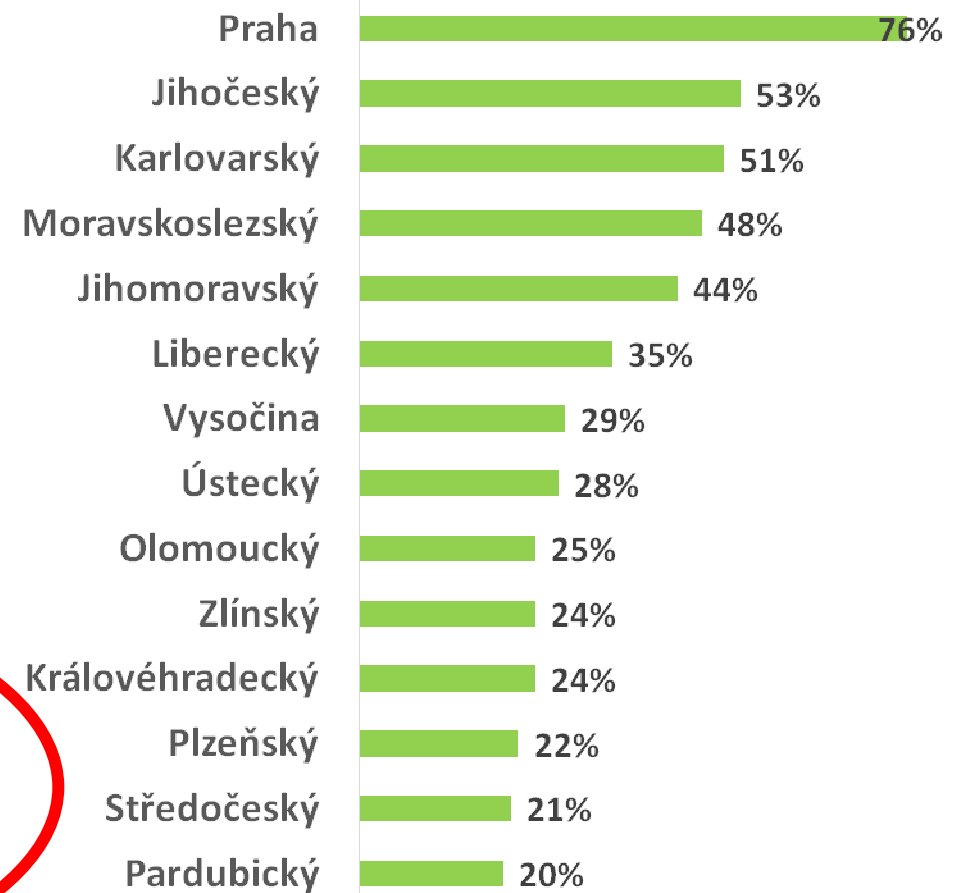
Účast v průzkum: 2027 knihoven a poboček

Kdo se zúčastnil průzkumu

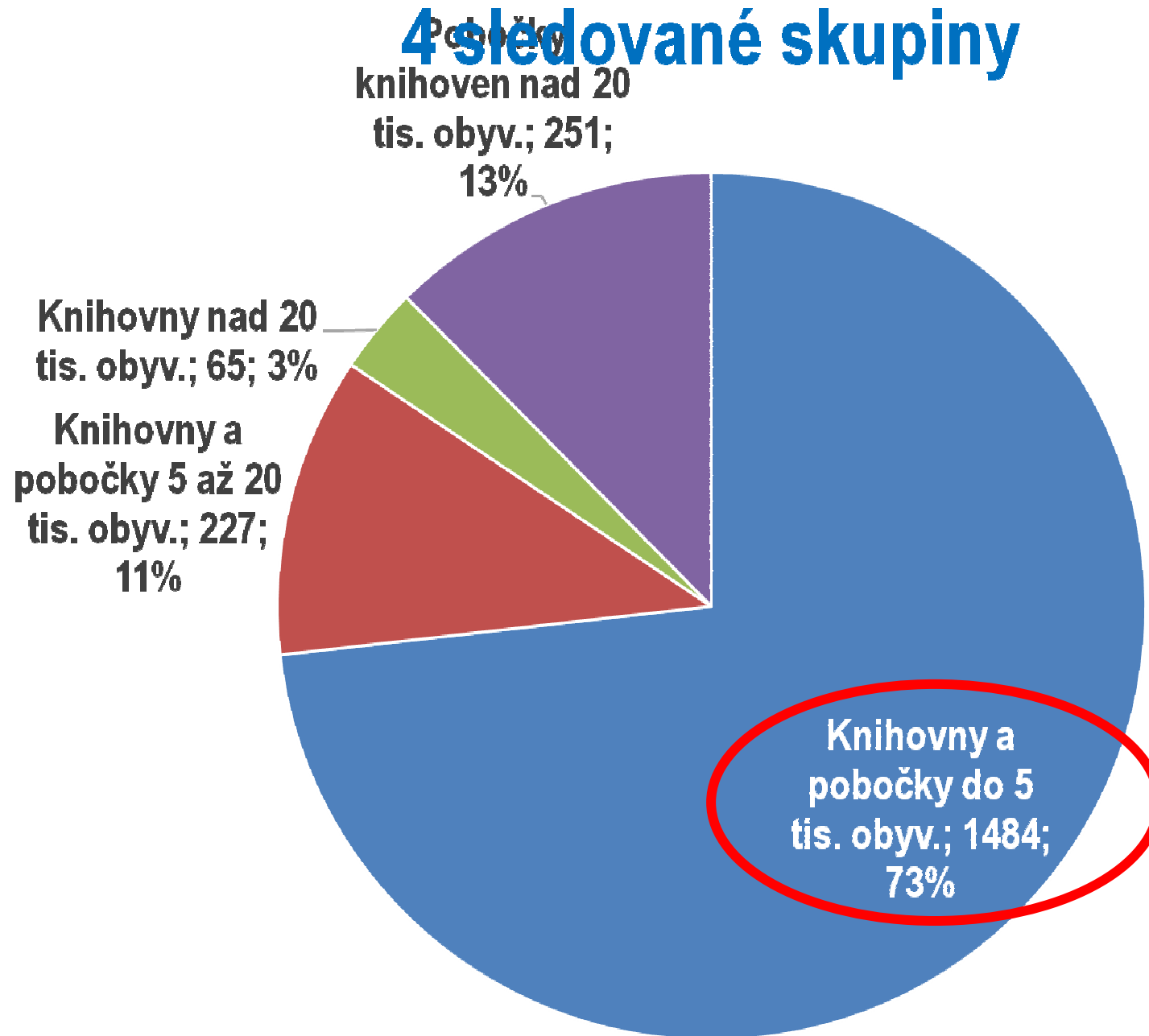
■ Průzkum ■ Nezúčastnily se

Kolik knihoven vyplnilo dotazník

4 sledované skupiny

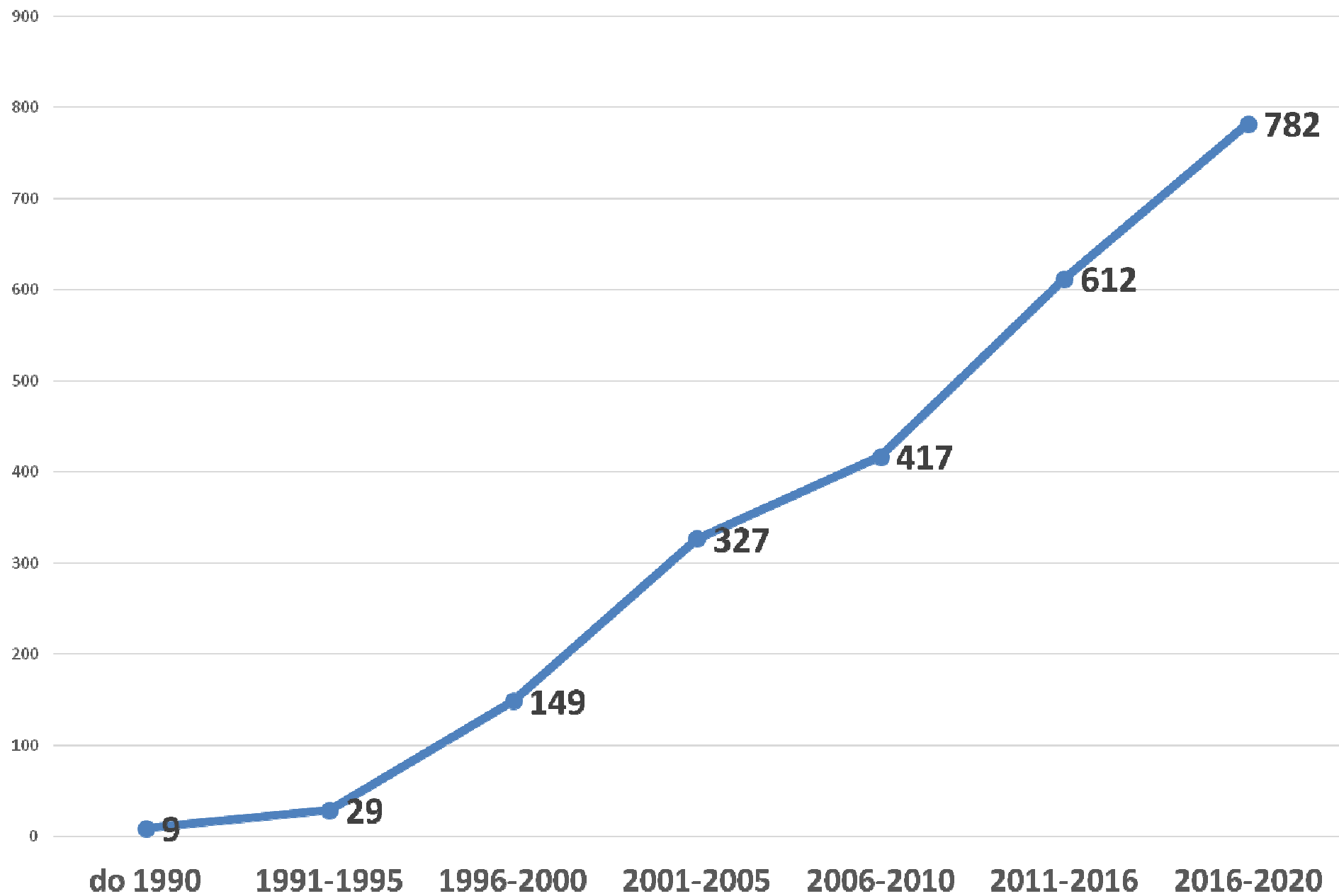

Jak stavíme a rekonstruujeme veřejné knihovny

Země, kde se nestaví knihovny

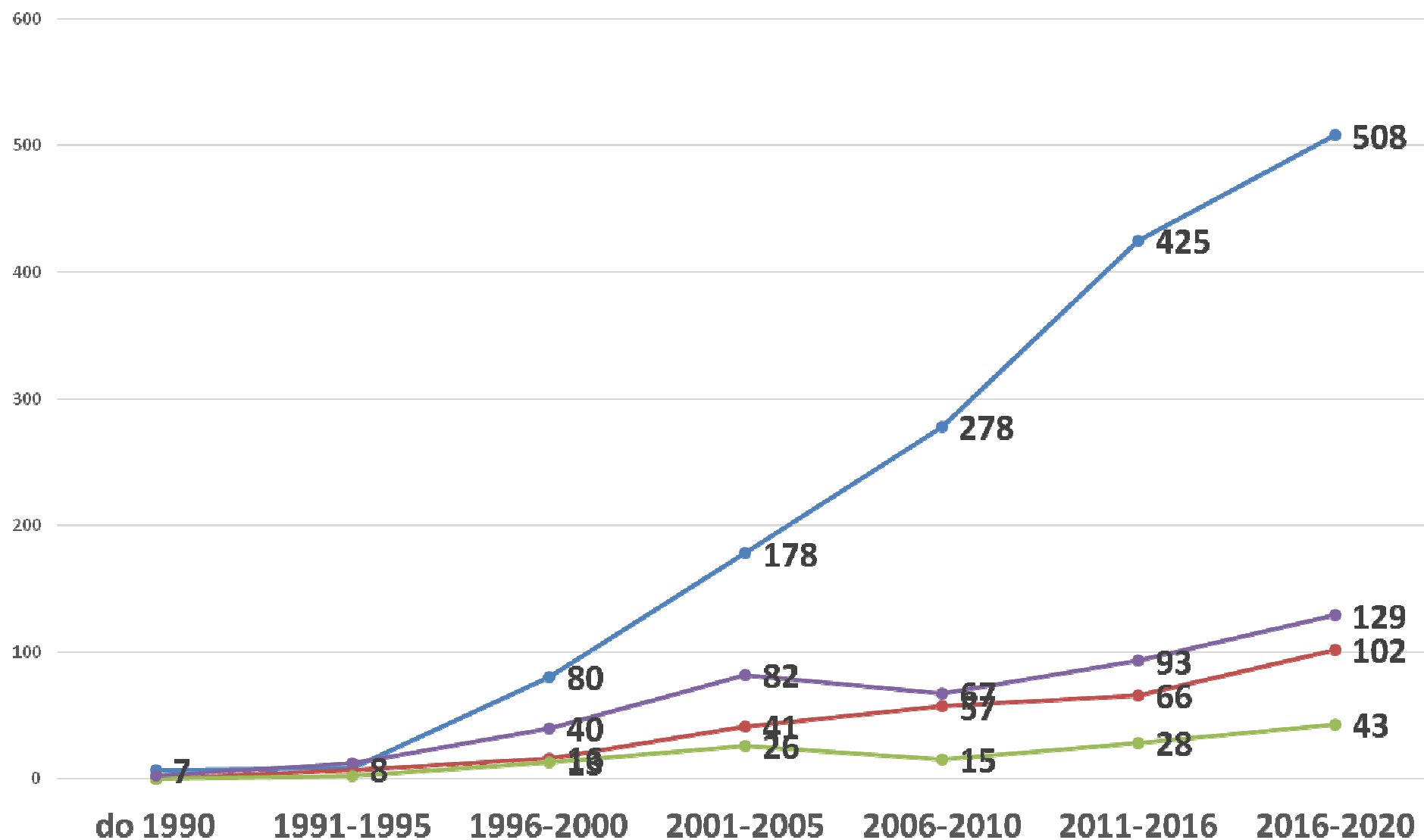
Jak jsme stavěli veřejné knihovny?

Jak jsme stavěli veřejné knihovny?

— Knih. a pob. do 5000 ob. — Knih. a pob. do 20000 ob.
— Knihovny nad 20 tis. ob. — Pobočky nad 20 tis. ob.

Proběhla v posledních 20 letech investiční akce?

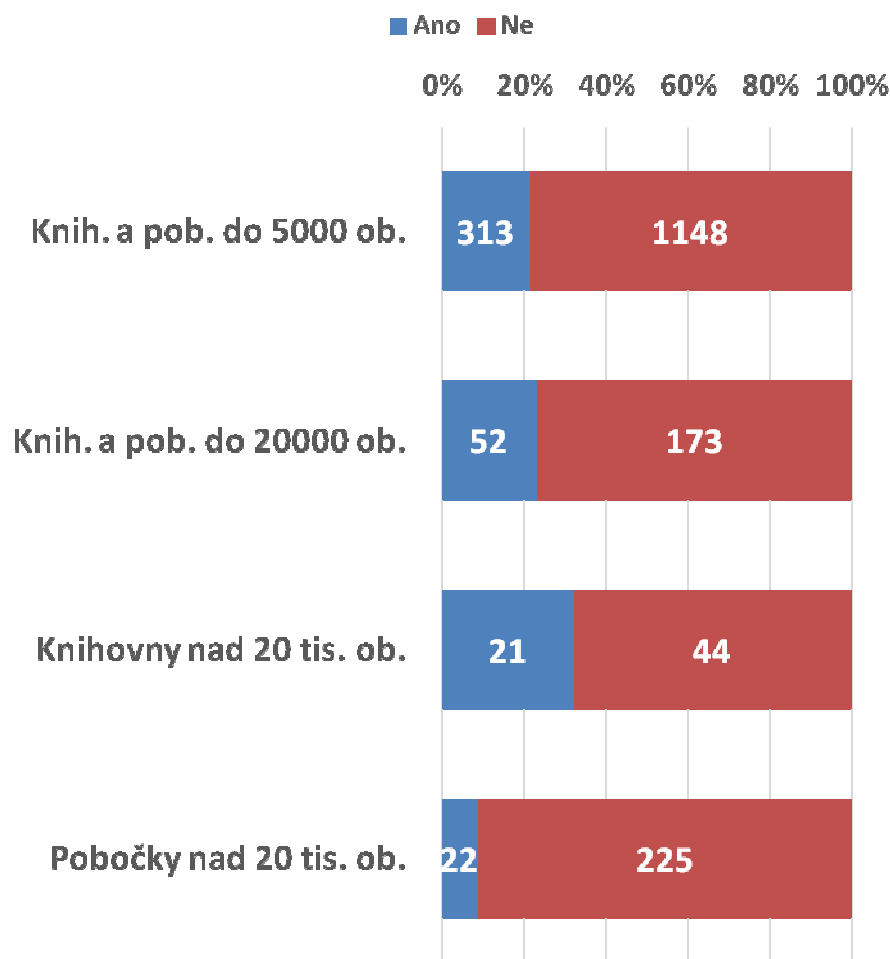
Knihovny do 5000 obyvatel

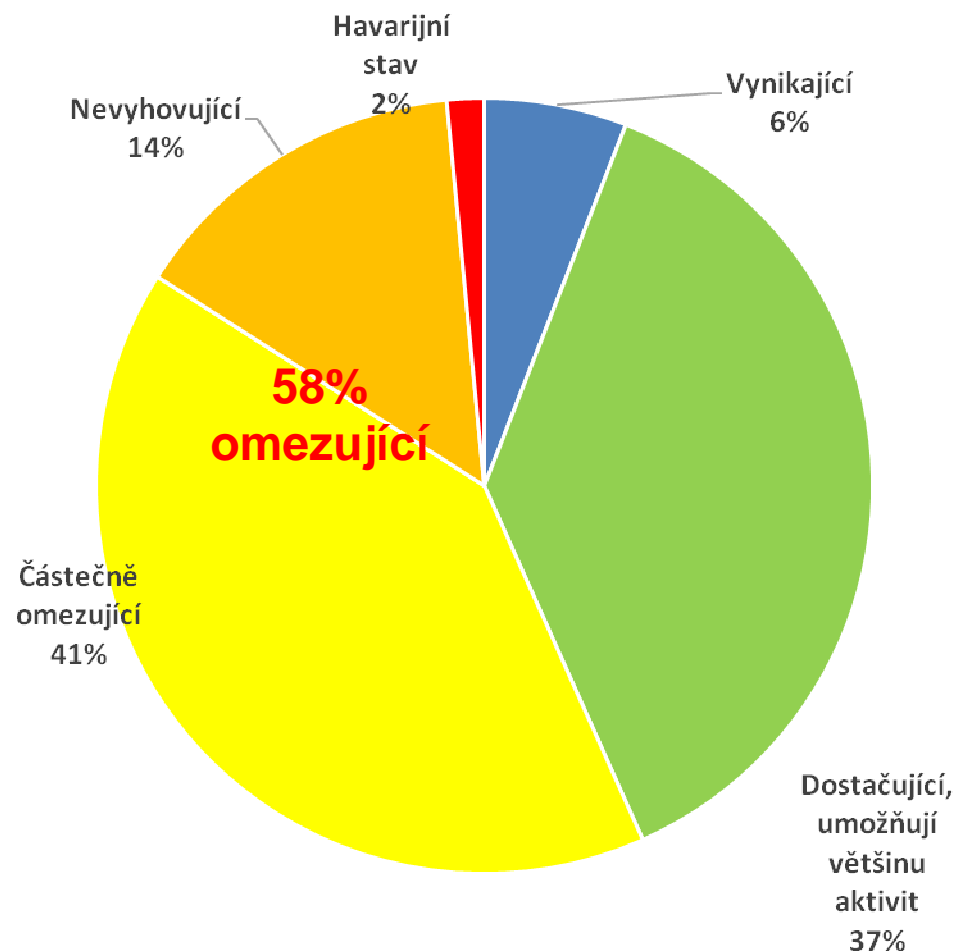
Celkem 1 133 stavebních akcí a obnov interiéru

Je lepší novostavba nebo rekonstrukce?

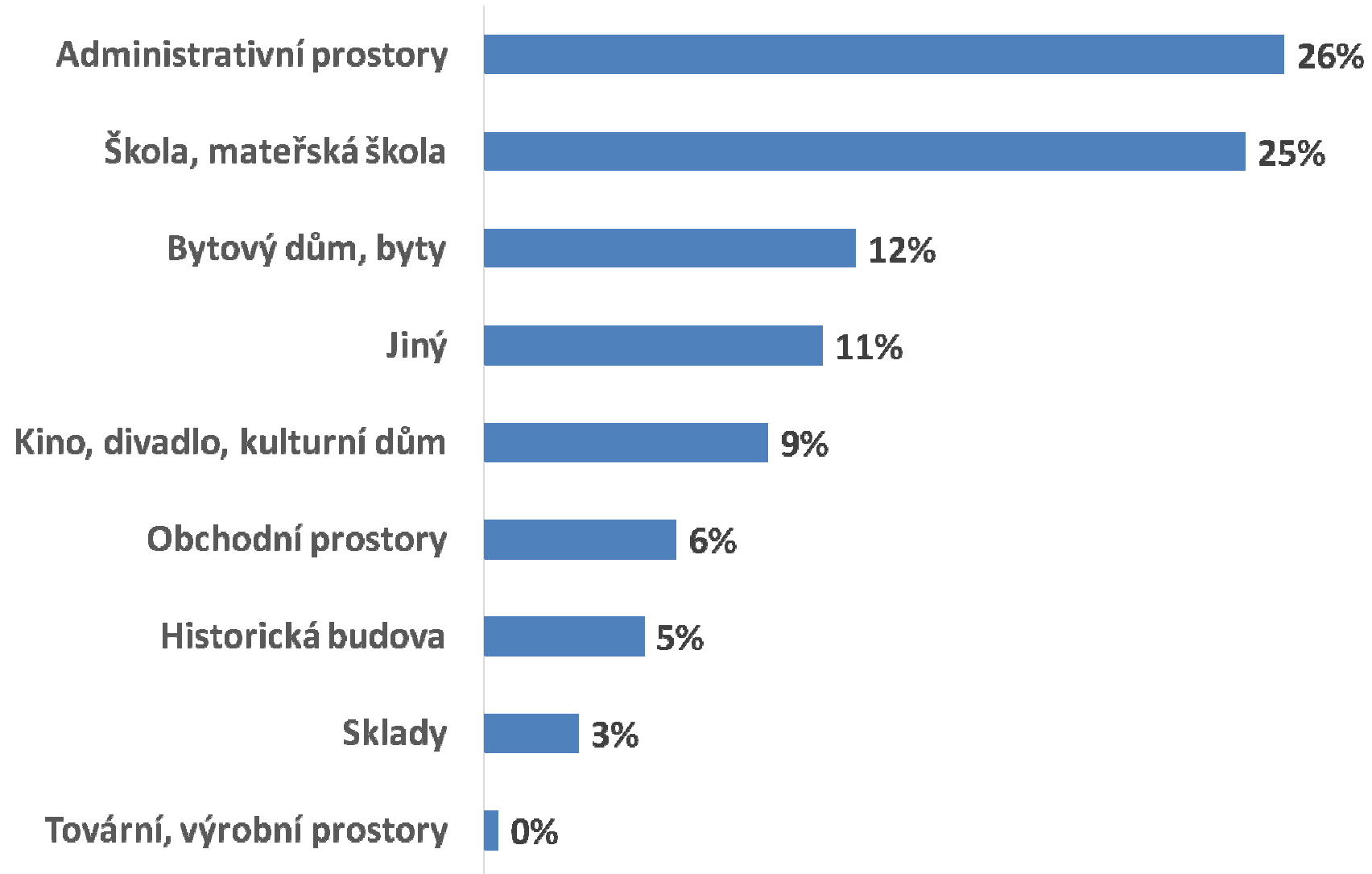
Byla budova (prostor) postavena pro účely knihovny?

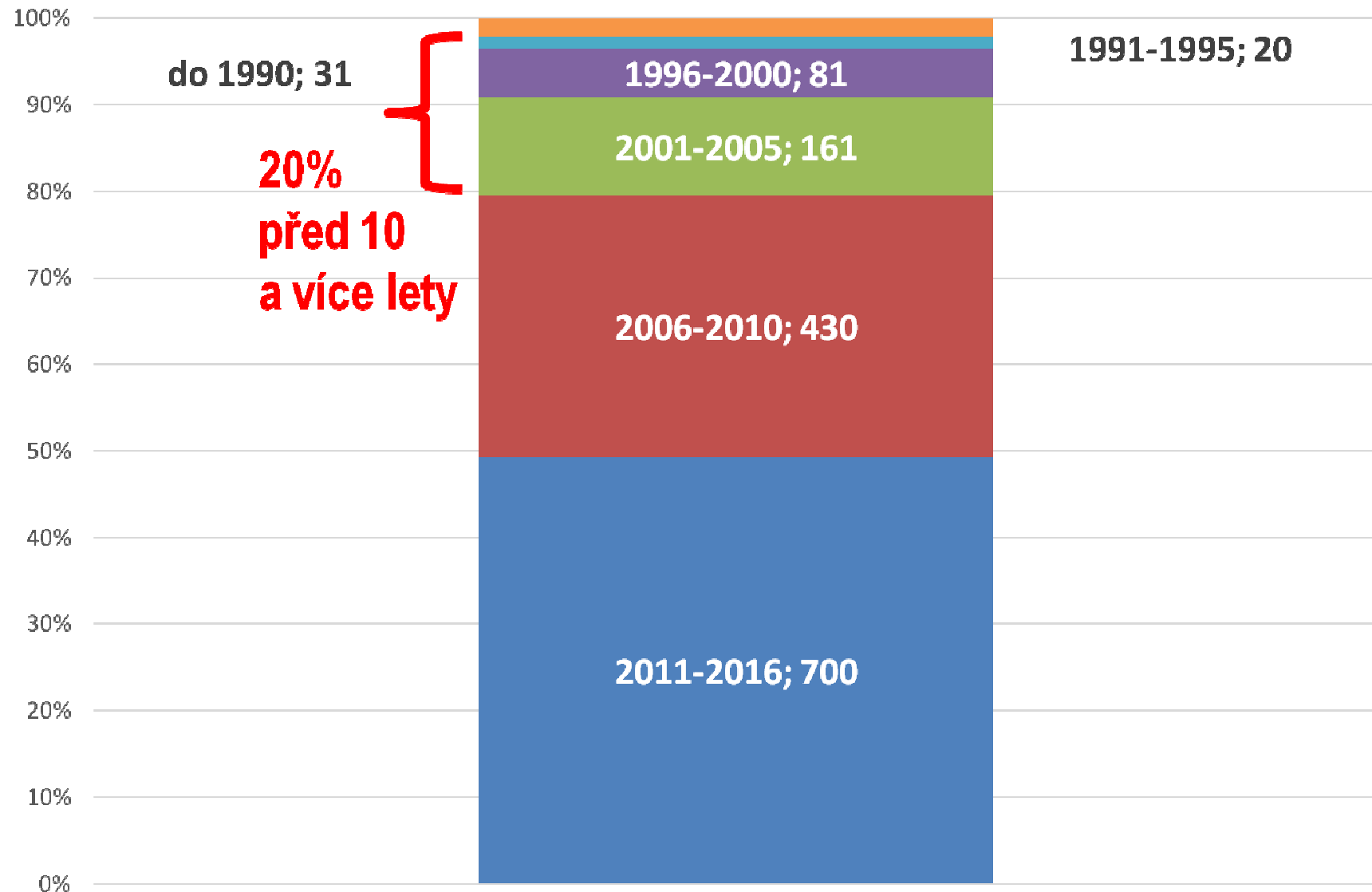
Jak hodnotíte celkovou dispozici knihovny? (hodnotilo 1801 knihoven)

Původní účel prostor knihoven

Kdy proběhla výmalba knihovny nebo její podstatné části? (knihovny do 5000 obyv.)

Limituje prostorové zajištění činnost knihoven?

**Jaké aktivity vám současné prostory
knihovny neumožňují vykonávat nebo které
provozujete jen velmi omezeně?**

Jak hodnotíme svou prostorovou situaci?

	Knihovna je prostorově zajištěna
Knihovny a pobočky do 5 tis. obyv.	23%
Knihovny a pobočky 5 až 20 tis. obyv.	18%
Knihovny nad 20 tis. obyv.	24%
Pobočky knihoven nad 20 tis. obyv.	25%
Knihovny pověřené RF	15%
Krajské knihovny	32%

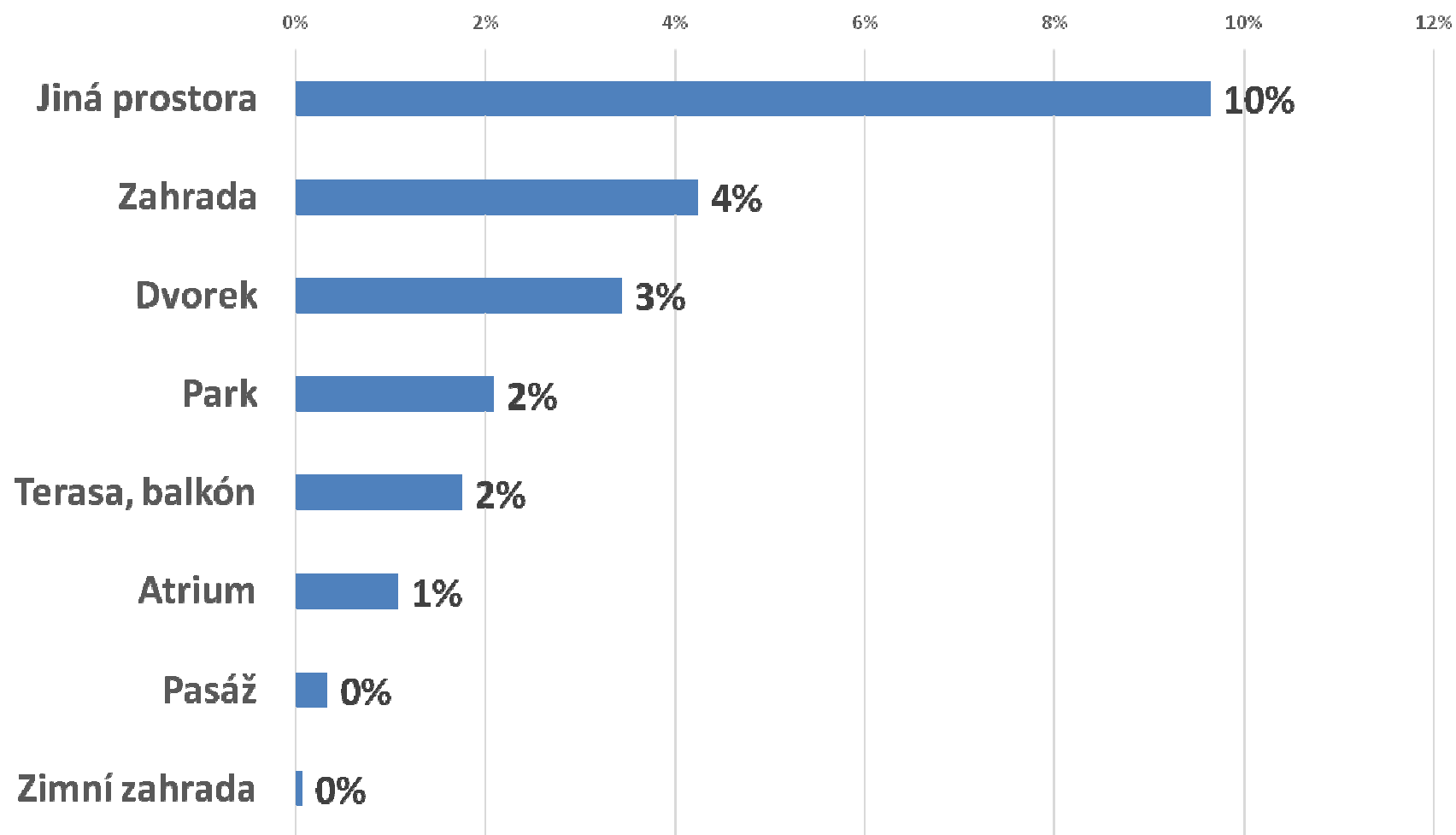
Jaké aktivity vám současné prostory knihovny neumožňují vykonávat nebo které provozujete jen velmi omezeně?

Knihovny a pobočky do 5000 ob.

Využíváte pro služby exteriérové prostory? (knihovny do 5000 obyv.)

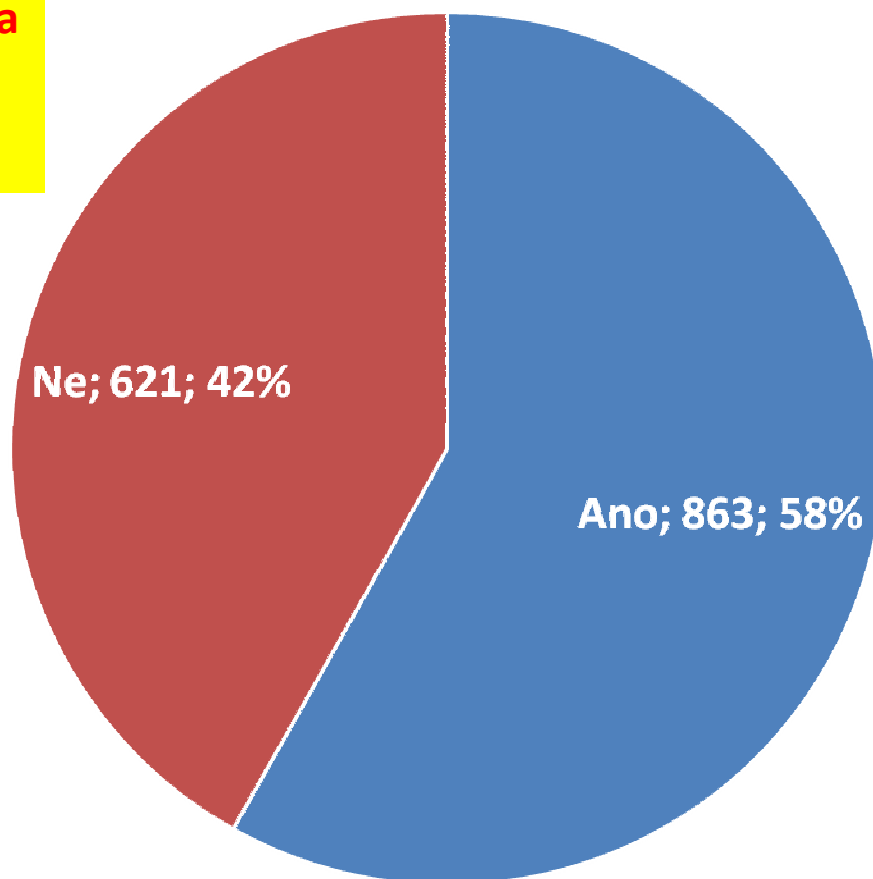
Knihovny bez bariér?

**Parkování, bezbariérový přístup
Knihovny a pobočky do 5000 obyvatel**

Má knihovna k dispozici parkovací místa pro veřejnost? Případně vyhrazená v bezprostřední blízkosti?

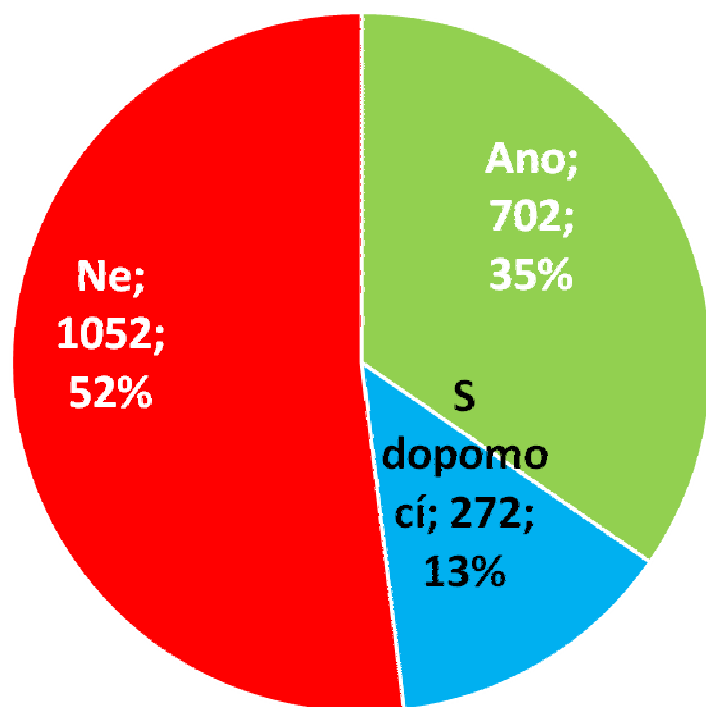
**Pouze 12% knihoven
má rezervovaná místa
pro zdravotně
znevýhodněné**

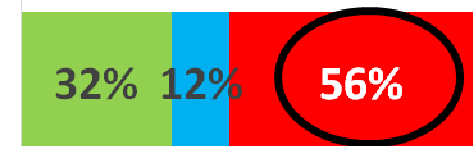
Má knihovna bezbariérový vstup?

■ Ano ■ Ano, ale s dopomocí ■ Ne

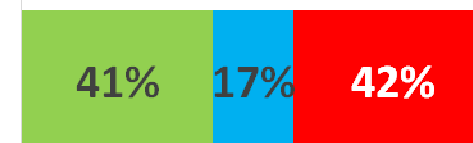
Je vstup do budovy bezbariérový?

Knihovny a pobočky do 5 tis. obyv.

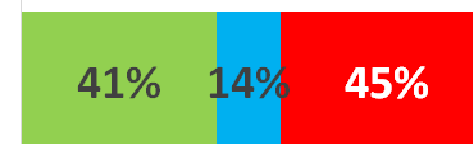
Knihovny a pobočky 5 až 20 tis. obyv.

Knihovny nad 20 tis. obyv.

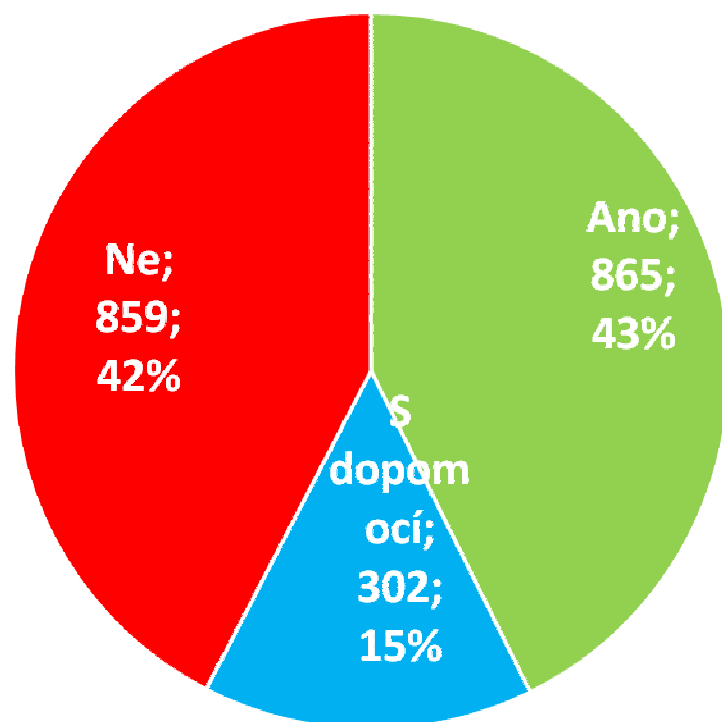

Pobočky knihoven nad 20 tis. obyv.

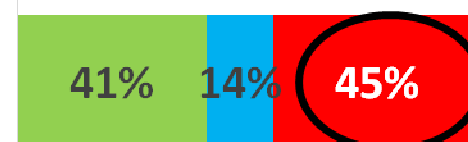

Má knihovna bezbariérové prostory?

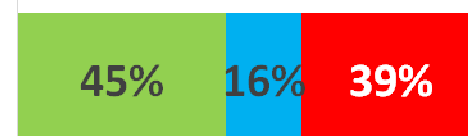
■ Ano ■ Částečně ■ Ne

Knihovny a pobočky do 5 tis. obyv.

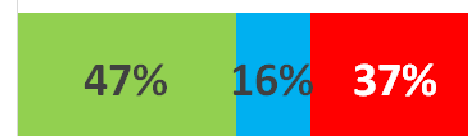
Knihovny a pobočky 5 až 20 tis. obyv.

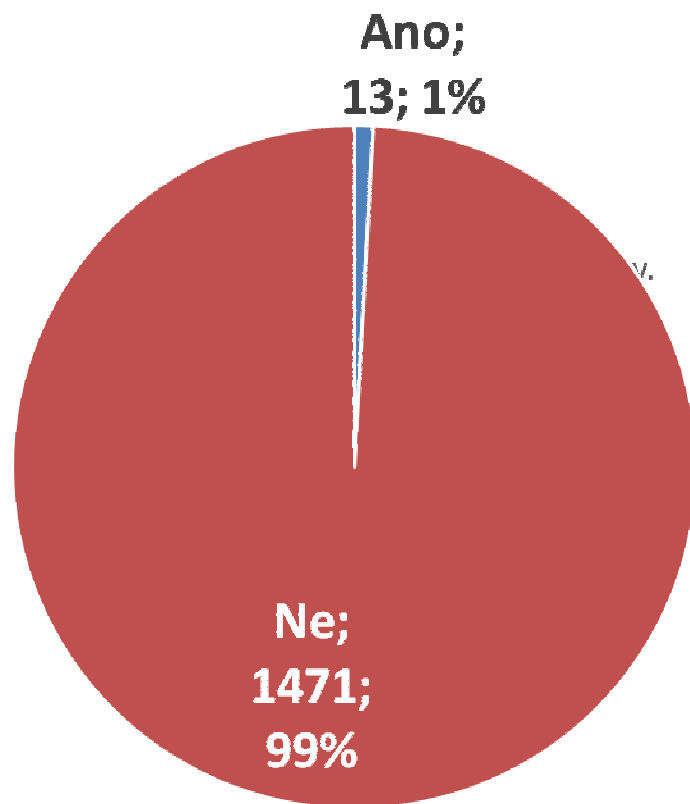
Knihovny nad 20 tis. obyv.

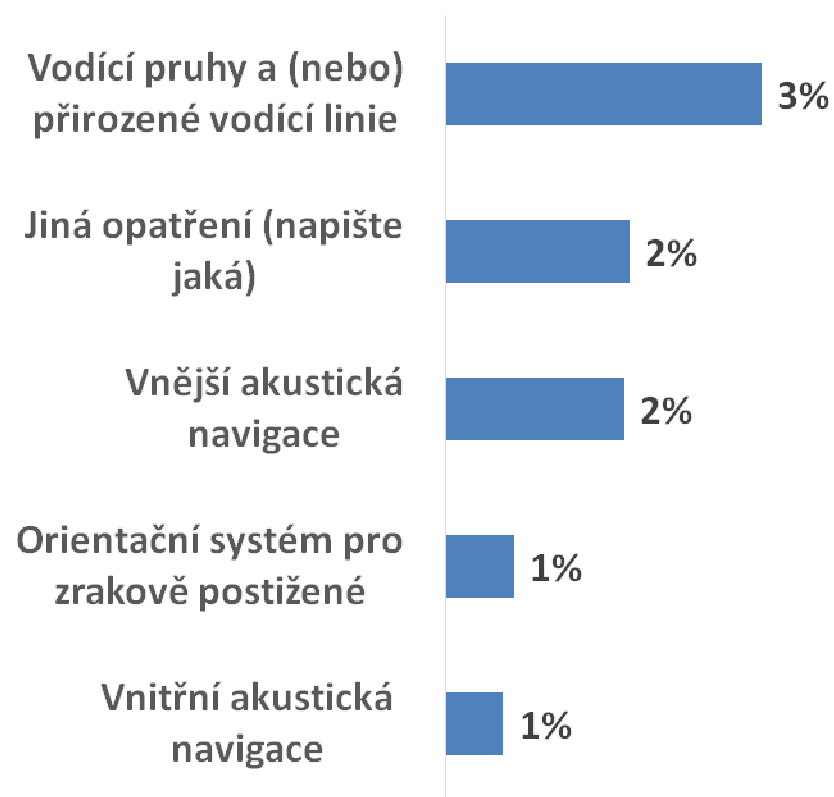
Pobočky knihoven nad 20 tis. obyv.

Má knihovna orientační systém pro zrakově postižené?

Jaký orientační systém pro zrakově postižené používáte? (knihovny celkem)

Jaké prostory v knihovně nemáme?

Knihovny v obcích do 5 000 obyvatel

Jaké prostory knihovny do 5000 obyvatel nemají?

Prostory pro služby, sociální zázemí		Prostory pro služby, sociální zázemí	
Prostor pro půjčování	1%	Výstavní prostory	76%
Prostor pro volný výběr	4%	WC pro handicapované	80%
Prostor pro práci s dětmi	34%	Počítačová učebna	85%
Sociální zázemí pro veřejnost	37%	Místo pro společenské hry (i velké - např. stolní fotbal, virtuální hry např. stolní tenis, tance aj.	86%
Prostor pro práci s mládeží	50%	Prostor pro hudební aktivity	88%
Prostory pro kolektivní akce	53%	Poslechová místa, využívání multimédií	88%
Pro výtvarné s tvůrčí dílny	70%	Šatna, uzamykatelné skříňky	93%
Dětský koutek	71%	Samostatný prostor občerstvení, kavárna	95%
Studovna, klidová zóna	72%	Speciální prostory, např. pro handicapované	95%
Samostatný prostor pro oddech a setkávání vybavený sedacím nábytkem	74%	Prostor pro kojící matky - přebalovací pulty	97%

Jaké prostory knihovny do 5000 obyvatel nemají?

Prostory pro služby, sociální zázemí		Prostory pro služby, sociální zázemí	
Prostor pro půjčování	1%	Výstavní prostory	76%
Prostor pro volný výběr	4%	WC pro handicapované	80%
Prostor pro práci s dětmi	34%	Počítačová učebna	85%
Sociální zázemí pro veřejnost	37%	Místo pro společenské hry (i velké - např. stolní fotbal, virtuální hry např. stolní tenis, tance aj.	86%
Prostor pro práci s mládeží	50%	Prostor pro hudební aktivity	88%
Prostory pro kolektivní akce	53%	Poslechová místa, využívání multimédií	88%
Pro výtvarné s tvůrčí dílny	70%	Šatna, uzamykatelné skříňky	93%
Dětský koutek	71%	Samostatný prostor občerstvení, kavárna	95%
Studovna, klidová zóna	72%	Speciální prostory, např. pro handicapované	95%
Samostatný prostor pro oddech a setkávání vybavený sedacím nábytkem	74%	Prostor pro kojící matky - přebalovací pulty	97%

Jak hodnotíme prostory, které máme k dispozici?

(knihovny do 5000 obyvatel)

Hodnotící škála

- Vynikající
- Dostačující
- Omezující
- Nevyhovující

Jak hodnotíme prostory, které máme k dispozici? (knihovny do 5000 obyv.)

Prostory pro služby	Vynikající, dostatečný	Omezující, nevyhovující	Prostory pro služby	Vynikající, dostatečný	Omezující, nevyhovující
Prostor pro půjčování 1466	69%	31%	Prostor pro oddech, setkávání 380	44%	56%
Prostor pro volný výběr 1428	63%	37%	Výstavní prostory 355	43%	57%
Prostor pro práci s dětmi 978	42%	58%	Počítačová učebna 220	44%	56%
Prostor pro práci s mládeží 745	39%	61%	Místo pro společenské hry 206	46%	54%
Prostory pro kolektivní akce 701	45%	55%	Prostor pro hudební aktivity 175	48%	52%
Pro výtvarné s tvůrčí dílny 448	42%	58%	Poslechová místa, využívání multimédií 173	39%	61%
Dětský koutek 429	48%	52%	Občerstvení, kavárna 71	37%	63%
Studovna, klidová zóna 417	39%	61%	Prostory pro handicapované 69	26%	74%

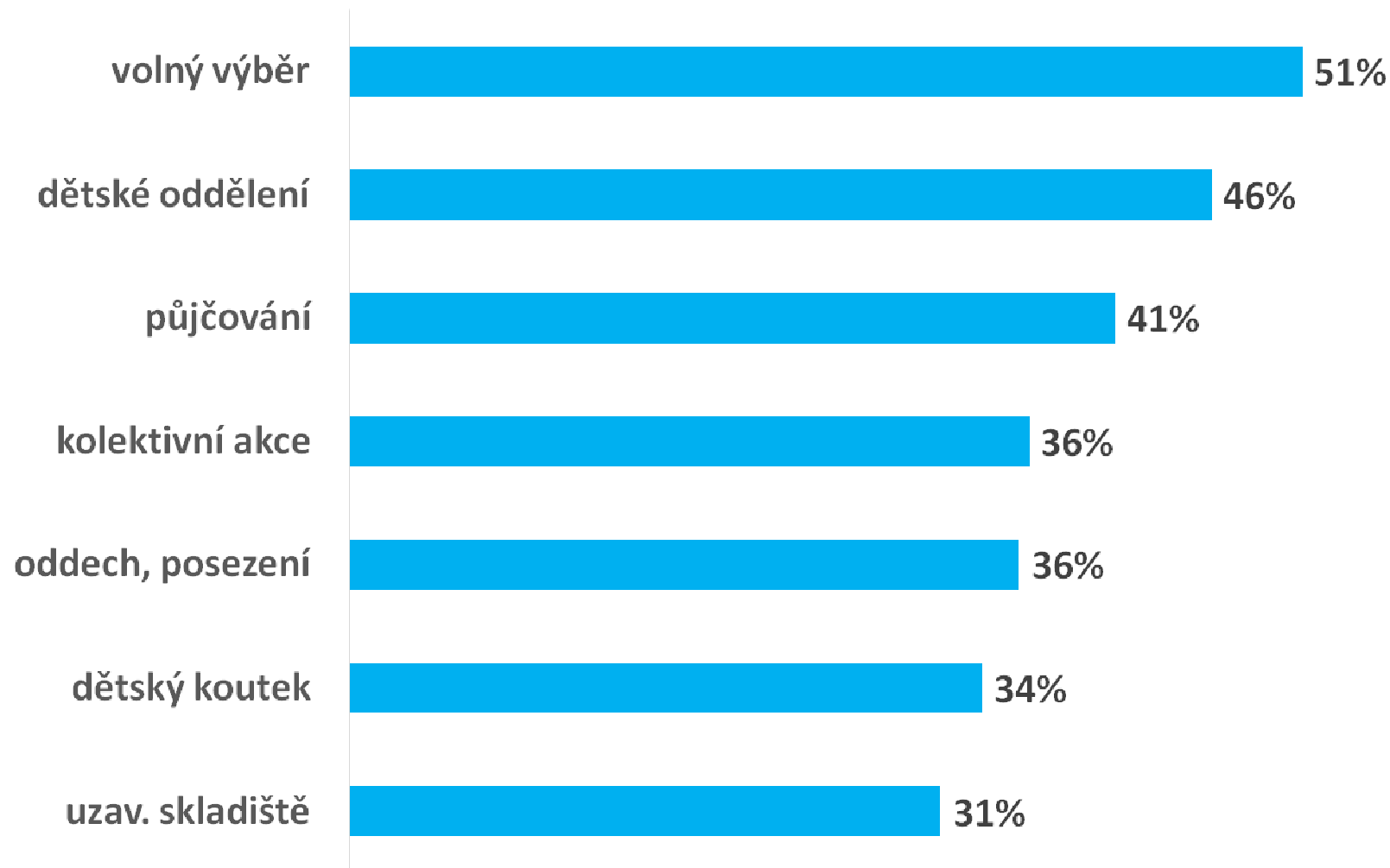
Jak hodnotíme prostory, které máme k dispozici? (knihovny do 5000 obyv.)

Sociální zázemí pro veřejnost	Vynikající, dostačující	Omezující, nevyhovující	Sociální zázemí pro pracovníky	Vynikající, dostačující	Omezující, nevyhovující
Sociální zázemí 937	68%	32%	Prostor pro úklid 627	64%	36%
WC pro handicapované 302	79%	21%	Samostatné WC 498	77%	23%
Šatna, skříňky 110	55%	45%	Kuchyňka 443	68%	32%
Prostor pro kojící matky 47	45%	55%	Šatna 252	58%	42%
			Oddechové prostory 146	66%	34%
			Sprchy 110	66%	34%

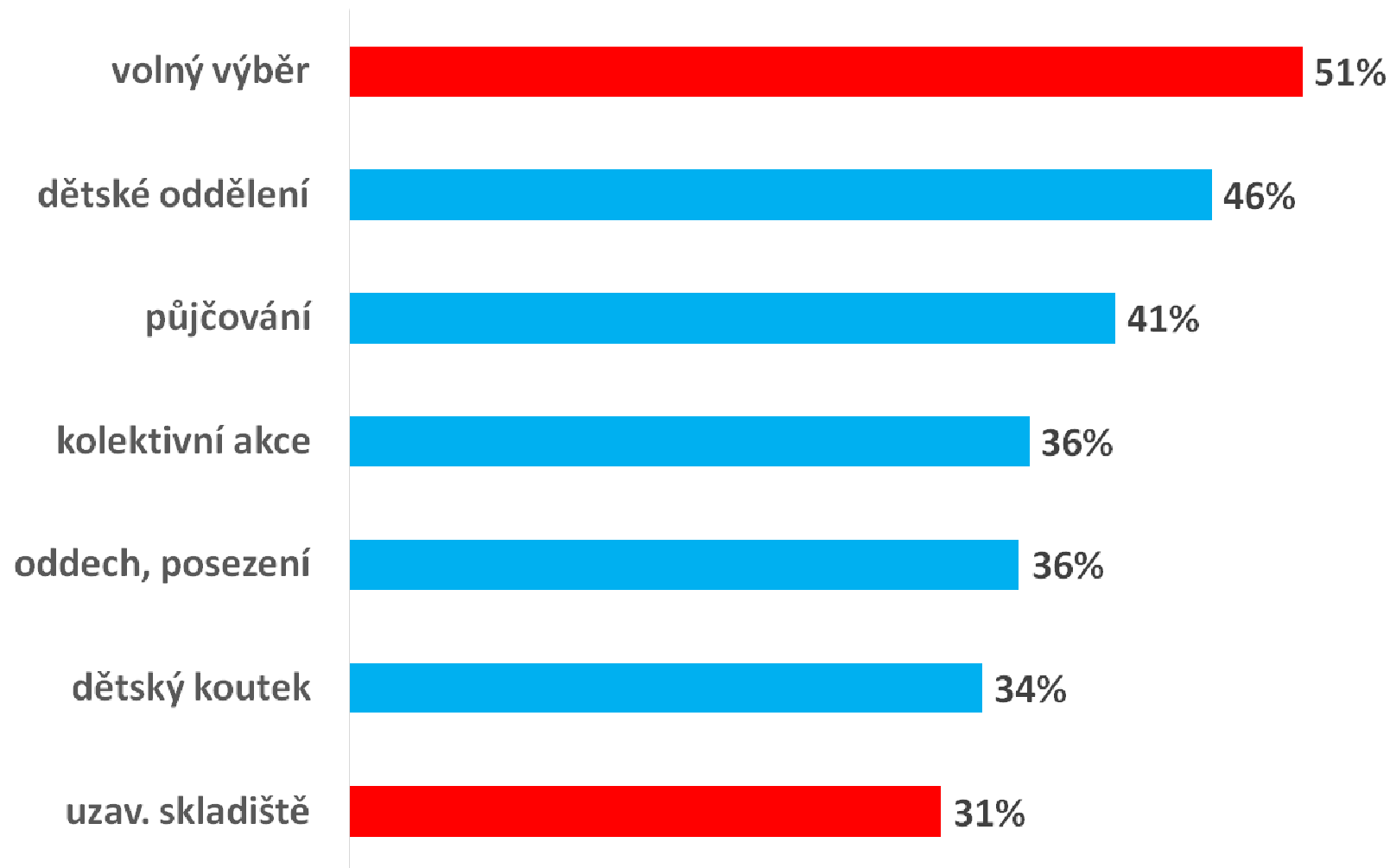
Jak hodnotíme prostory, které máme k dispozici? (knihovny do 5000 obyv.)

Pracovní prostory	Vynikající, dostateční	Omezující, nevyhovující
Manipulační prostory 644	52%	48%
Skladiště 477	41%	59%
Kanceláře 465	53%	47%
Porady a vzdělávání 321	64%	36%
Digitalizace 150	53%	47%
Serverovna 139	57%	43%
Vazba, převazby 61	39%	61%
Údržba, dílny 53	47%	53%

Jaké prostory byste požadovali v případě výstavby? (knihovny do 5000 obyv.)

Jaké prostory byste požadovali v případě výstavby? (knihovny do 5000 obyv.)

Hodnocení kvality interiéru a sítí (všechny knihovny)

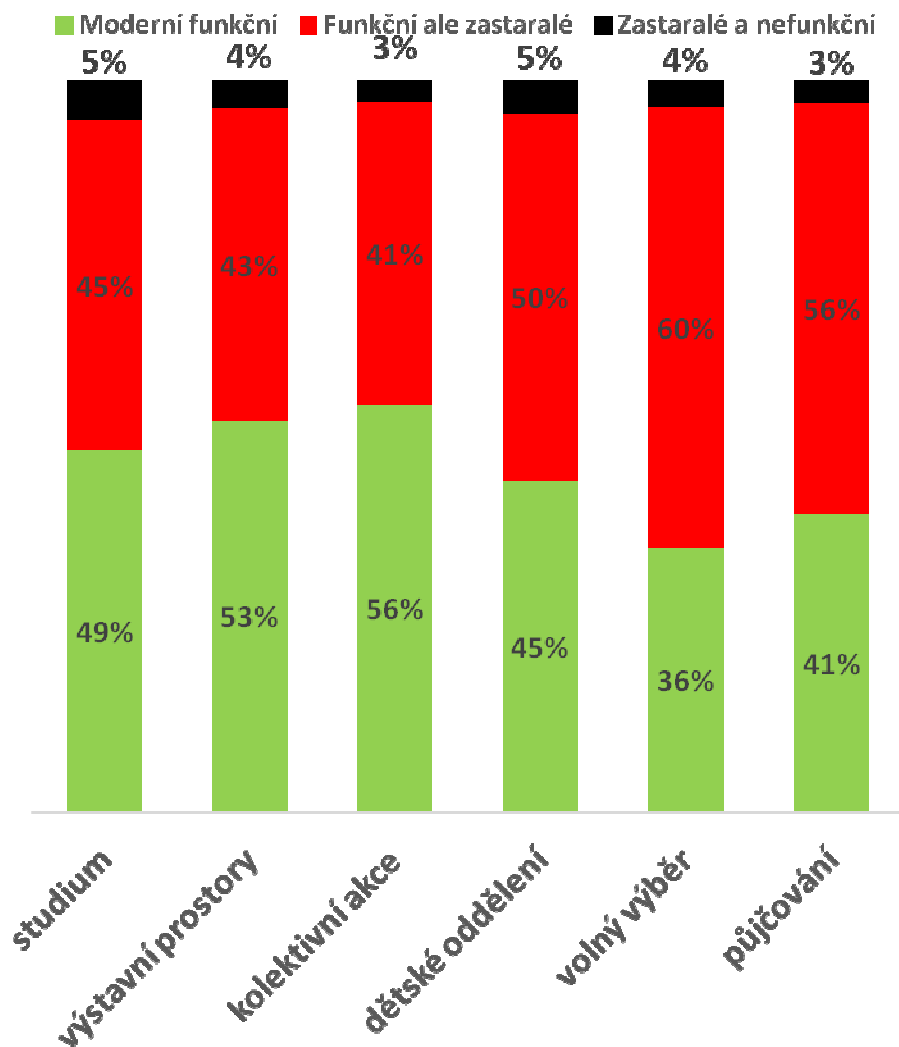
Hodnotící škála:

- **Moderní funkční**
- **Funkční ale zastaralé**
- **Zastaralé a nefunkční**

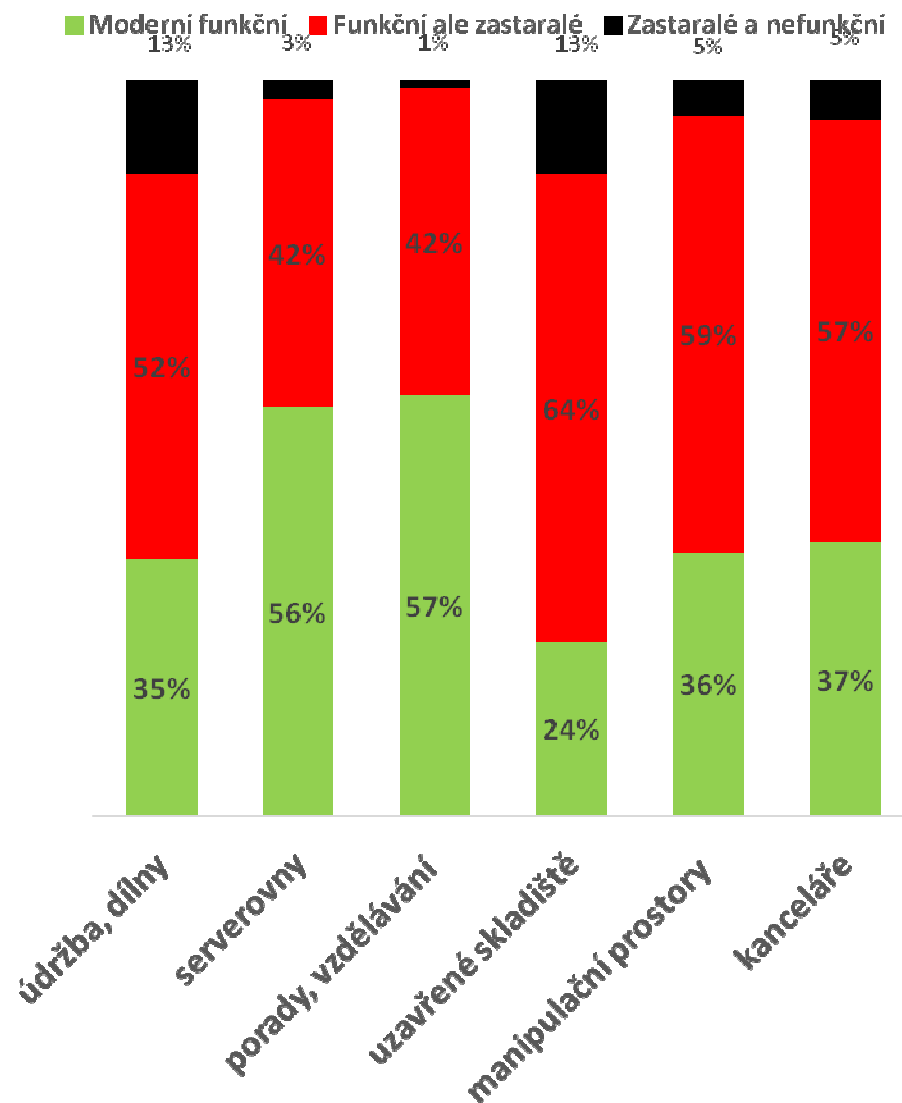

Hodnocení interiéru: služby a pracovny

Služby knihovny

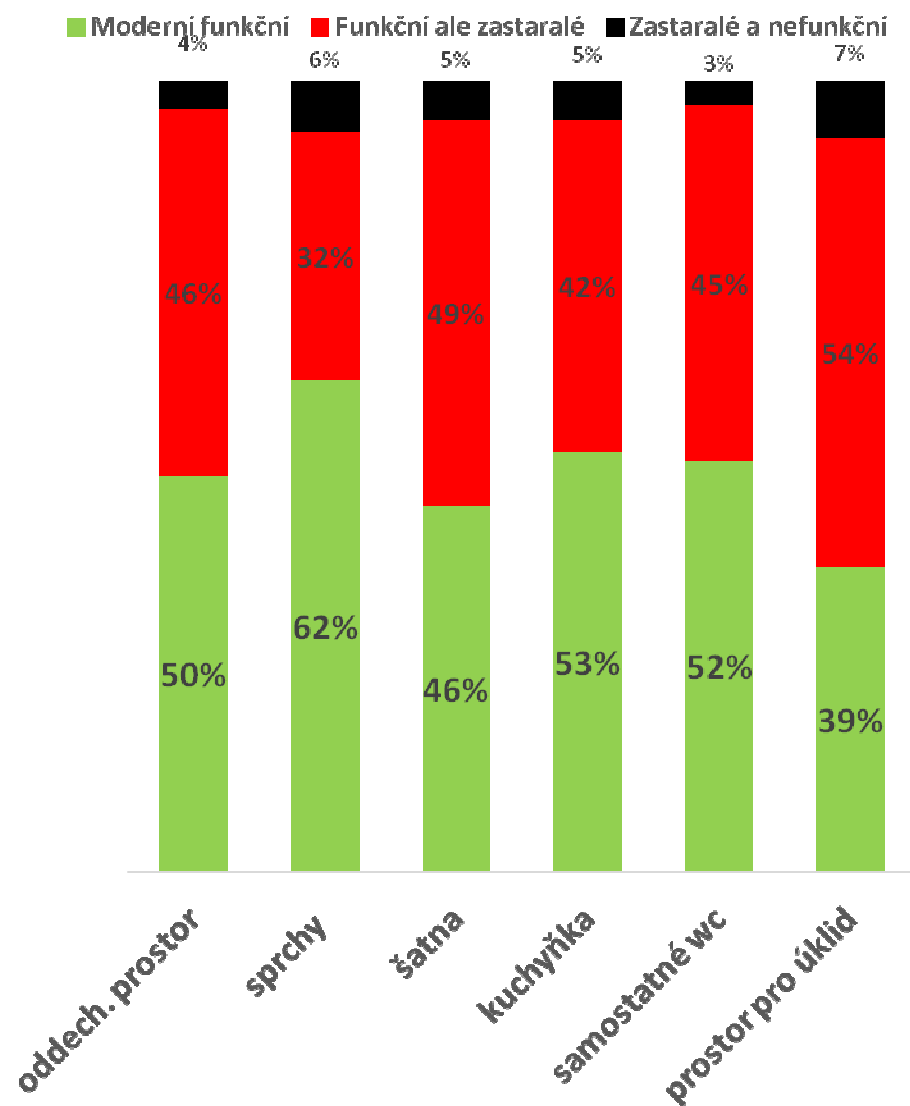
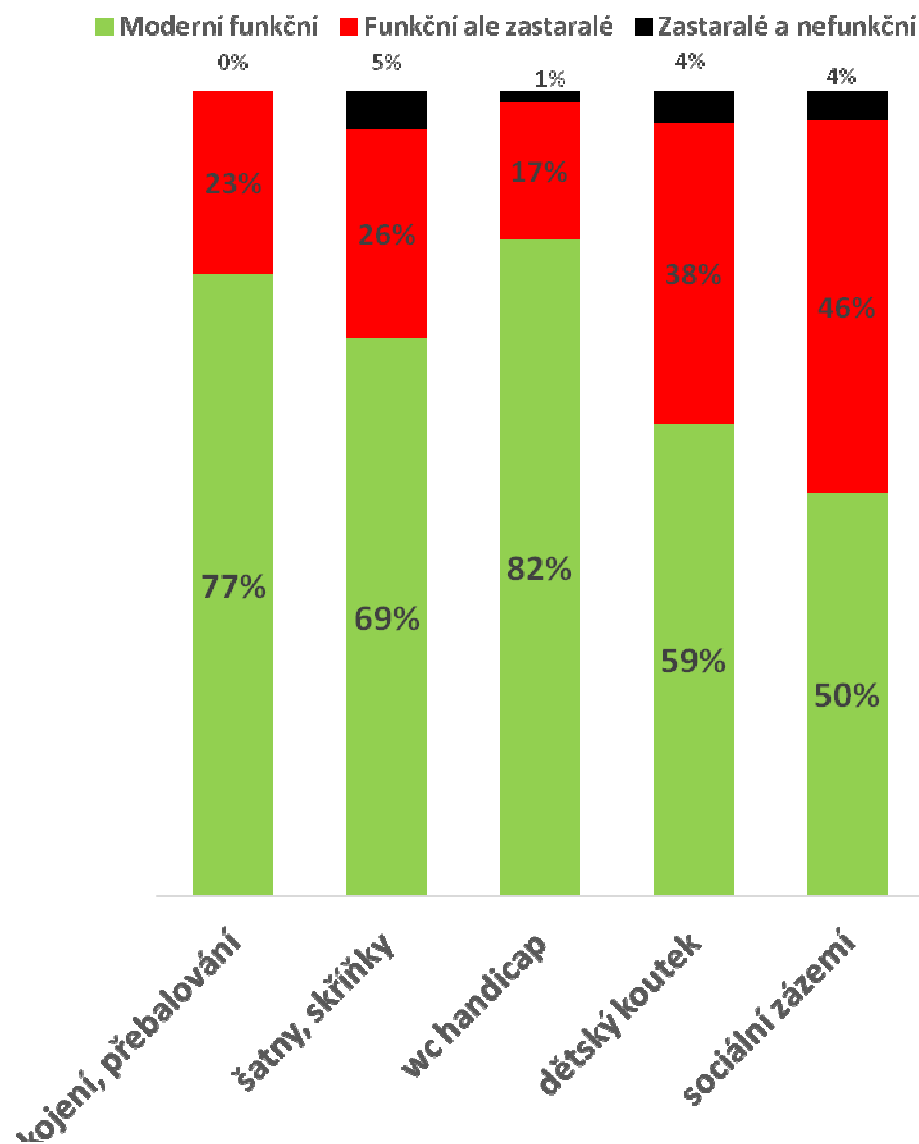
Pracoviště

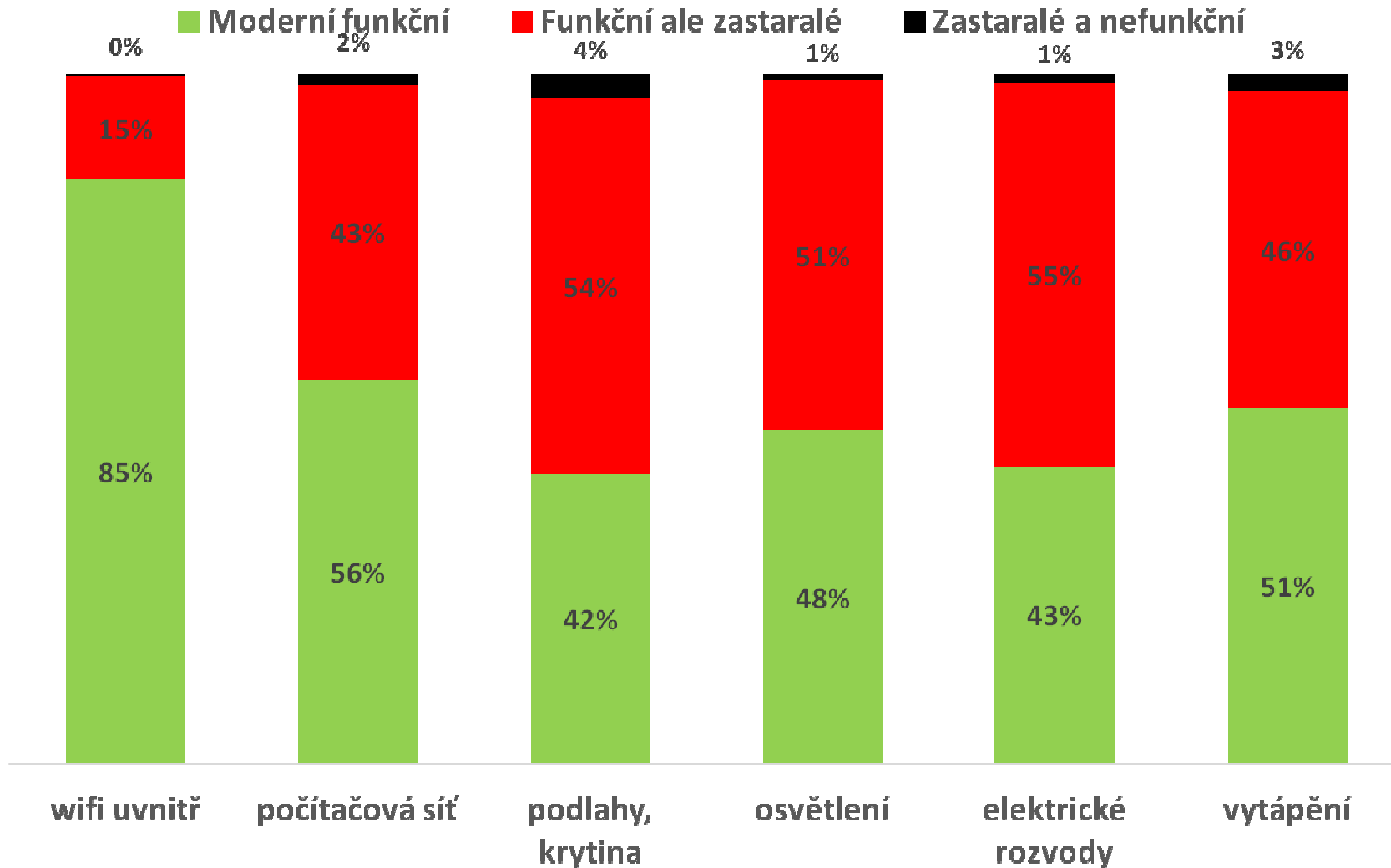
Sociální zázemí knihovny

Sociální zázemí pro veřejnost

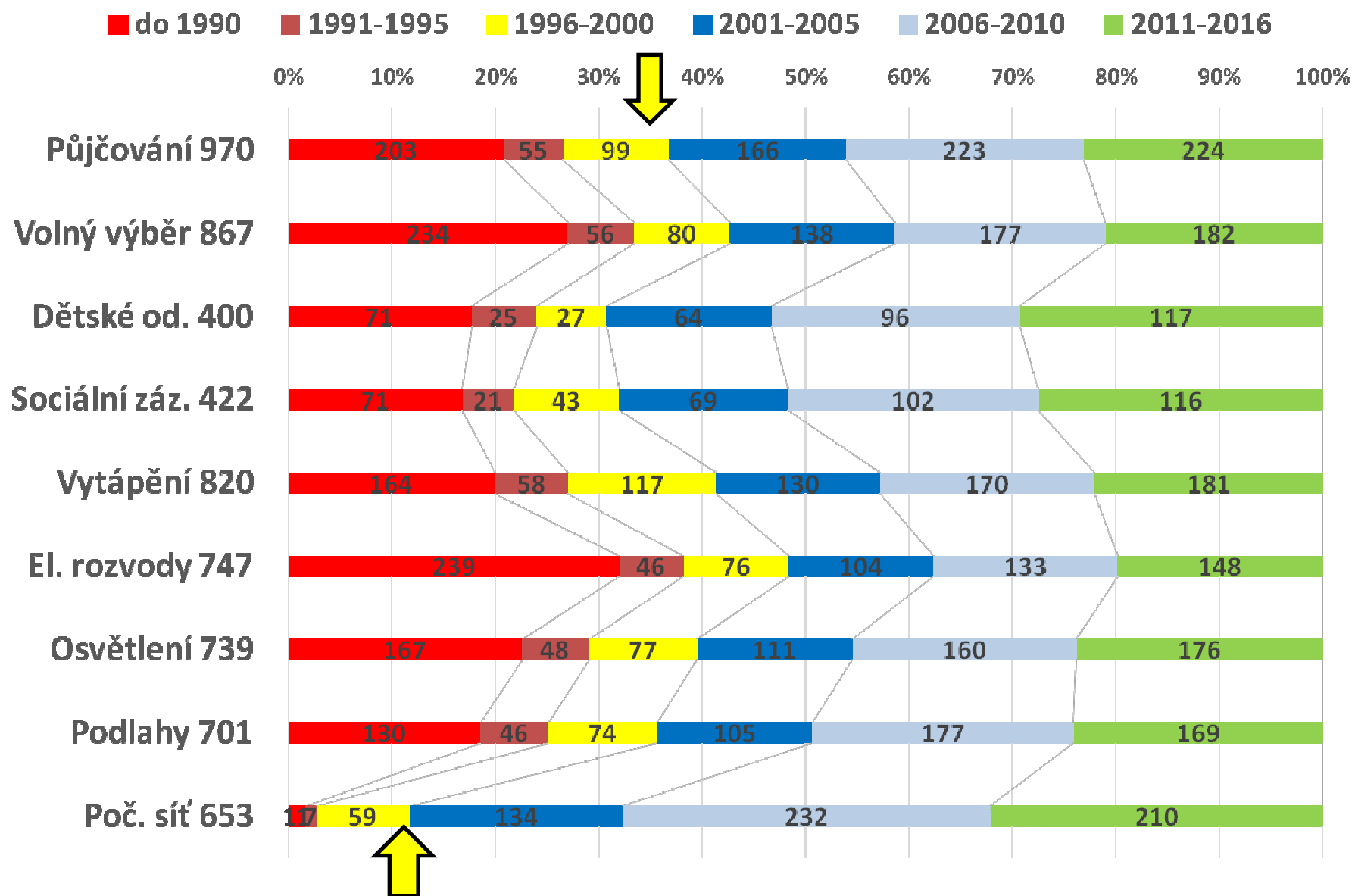
Sociální zázemí pracovníků

Rozvody, sítě

Obnova interiéru (knihovny do 5000 obyvv.)

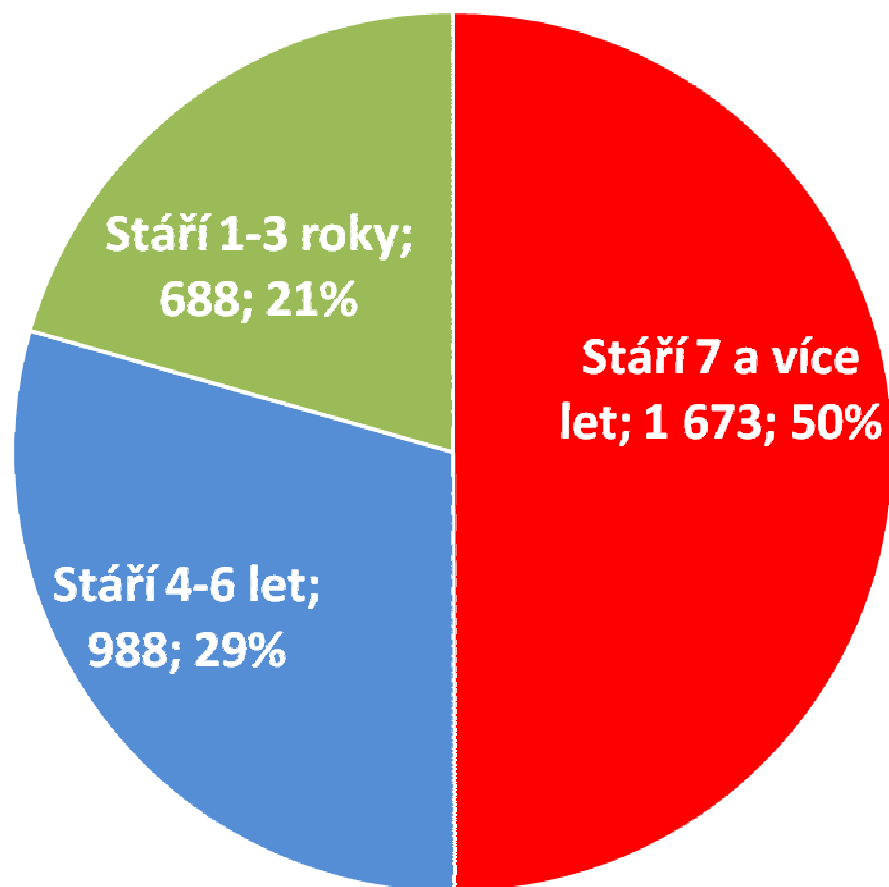

Technické vybavení knihoven

Jsou knihovny připraveny na služby v digitálním prostředí? (knihovny do 5000 obyv.)

Stáří počítačů a notebooků

Technologie v knihovnách

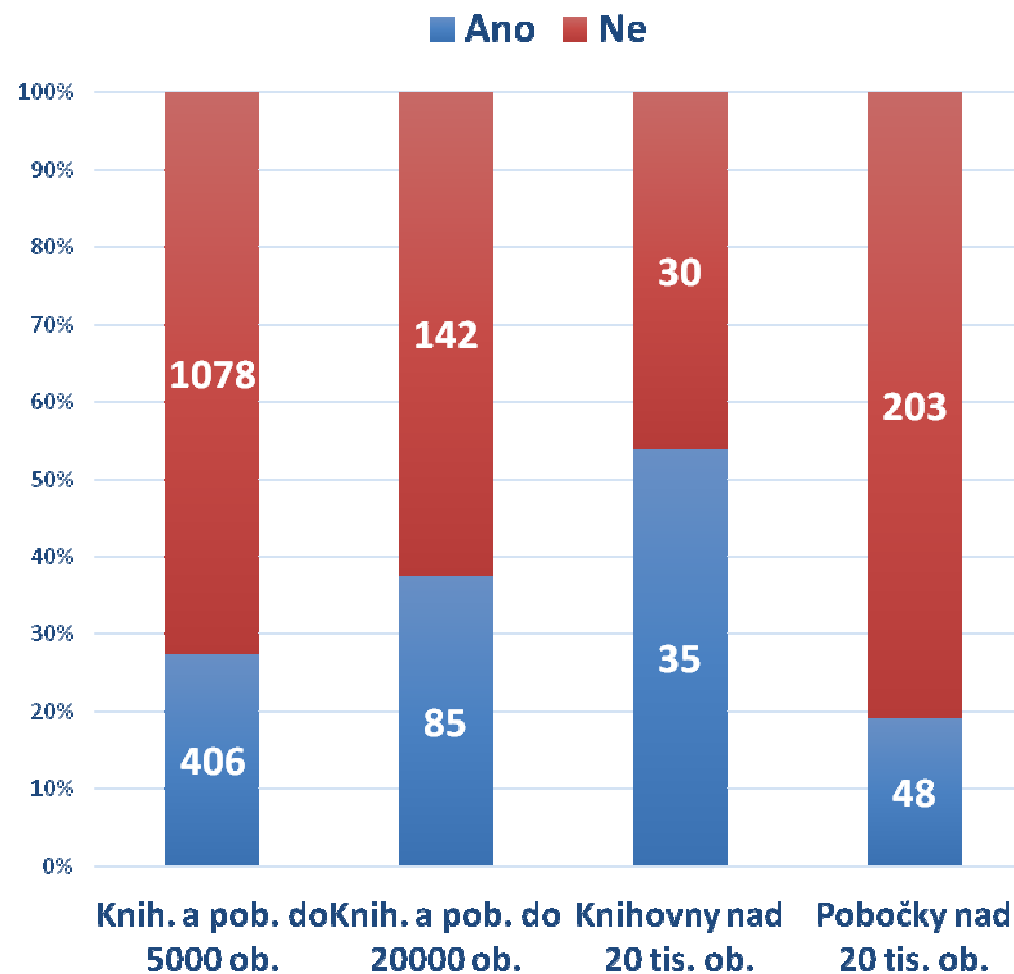
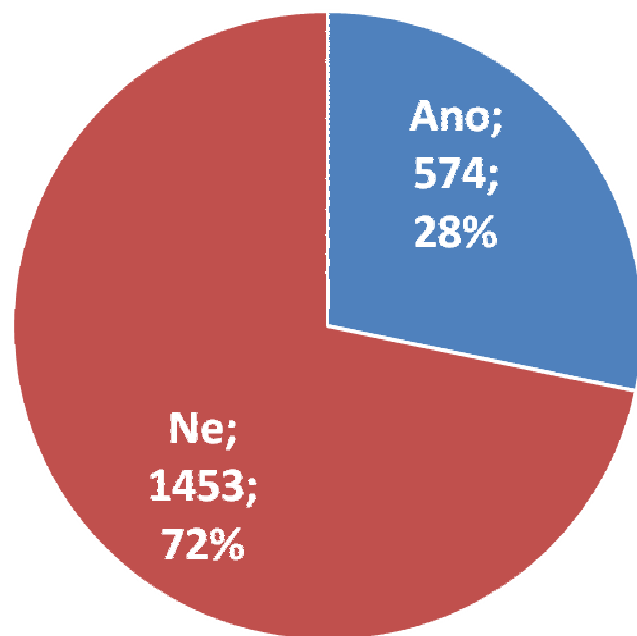
	1393	211	65	235
	Knihovny a pobočky do 5 tis. obyv.	Knihovny a pobočky 5 až 20 tis. obyv.	Knihovny nad 20 tis. obyv.	Pobočky knihoven nad 20 tis. obyv.
Čtečky e-knih	8%	28%	86%	9%
Tablety	1%	7%	49%	2%
Herní konzole	0%	1%	15%	8%
Velkoplošné obrazovky	1%	5%	40%	13%
Datový projektor	12%	47%	100%	16%
Ozvučení	6%	19%	71%	4%
Počítače pro zrak. postižené	0%	5%	37%	3%
Přehrávače audio a video	7%	22%	74%	17%

Technologie v knihovnách

	1393	211	65	235
	Knihovny a pobočky do 5 tis. obyv.	Knihovny a pobočky 5 až 20 tis. obyv.	Knihovny nad 20 tis. obyv.	Pobočky knihoven nad 20 tis. obyv.
Tiskárny uživatelé	69%	87%	98%	83%
Skener uživatelé	34%	49%	77%	20%
Kopírka uživatelé	40%	67%	97%	43%
Elektromagnet. ochrana fondu	1%	4%	46%	5%
System RFID	0%	0%	22%	2%
Zařízení pro digitalizaci	3%	1%	11%	0%
Bibliobox	1%	9%	52%	3%
Kávovar veřejnost	2%	11%	43%	3%

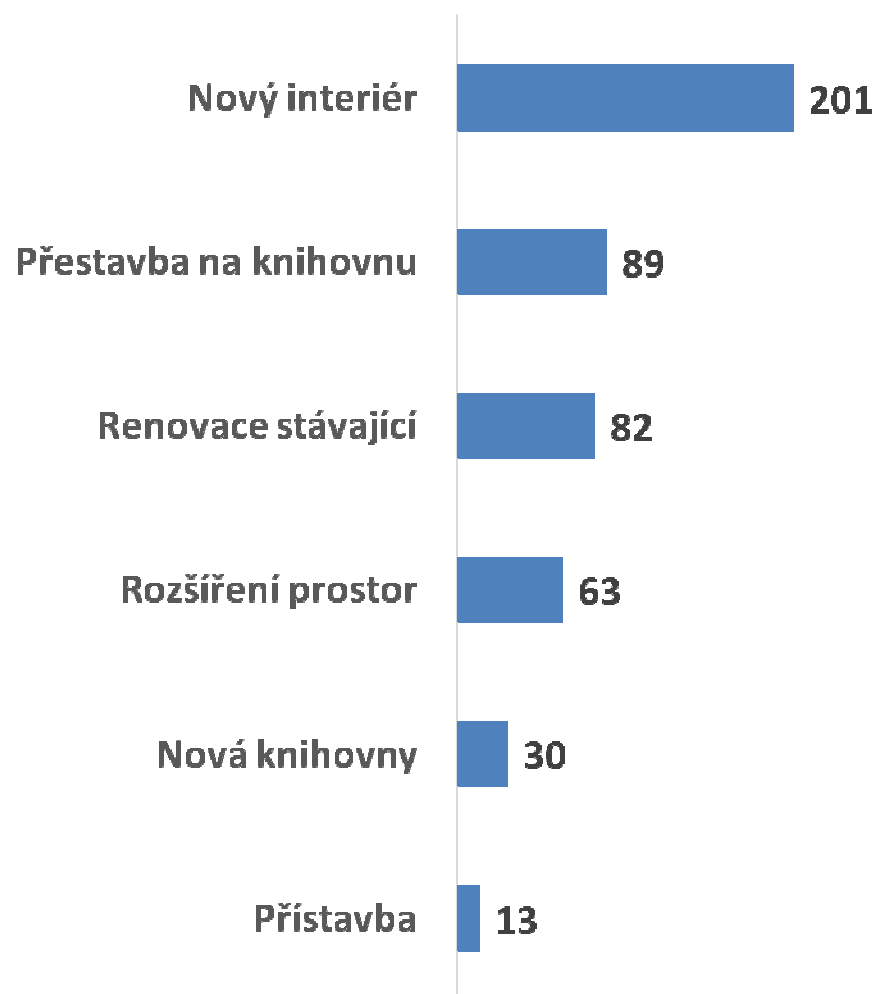

Dobrá zpráva: 574 knihoven plánuje výstavbu nebo obnovu prostor

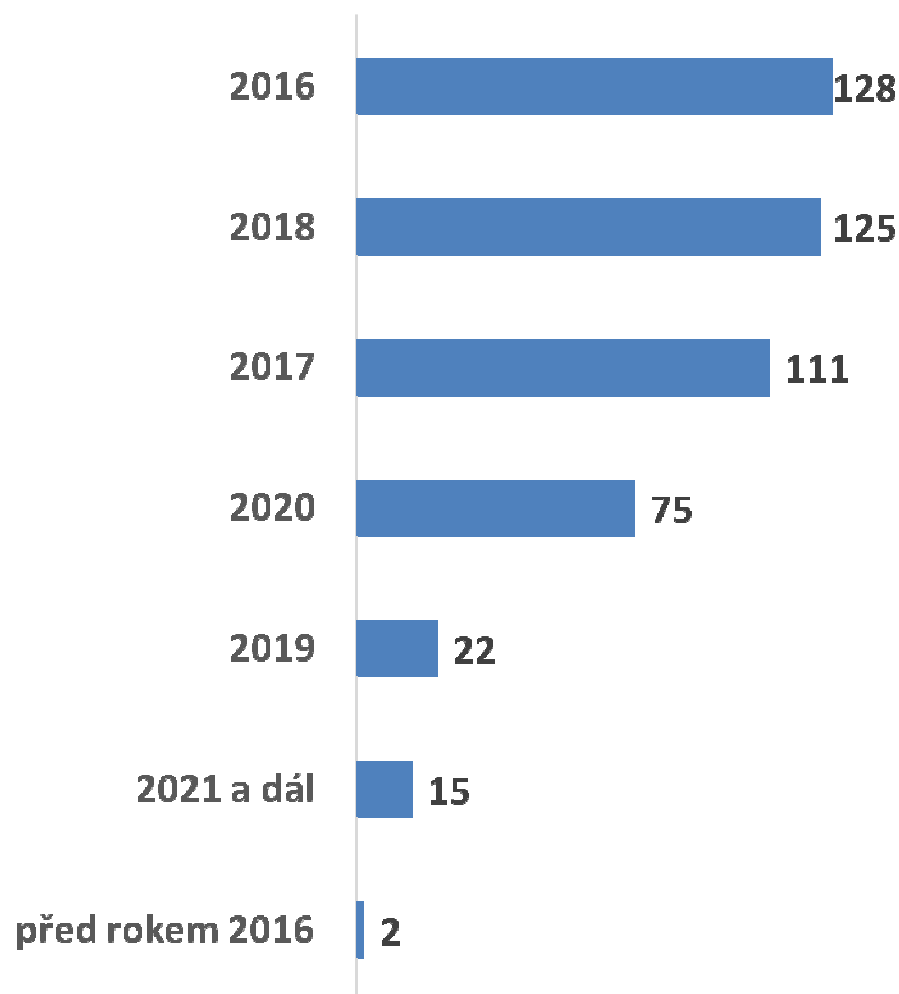

Plánujete nějakou stavební akci?

Typy výstavby

Rok výstavby

Máme tři druhy knihoven

- Knihovna je naše chloubka
- Konečně máme kde být
- Čtení je zábava
- Zítra tady budeme vyrábět ozdoby
- Děda sedí vedle a čte noviny
- Včera byly volby, musíme uklidit
- Za chvíli mi jede autobus, u nás je knihovna zavřená
- Zítra tady bude číst Viewegh

ZPRÁVY

Česká republika je království knihoven, píše prestižní New York Times

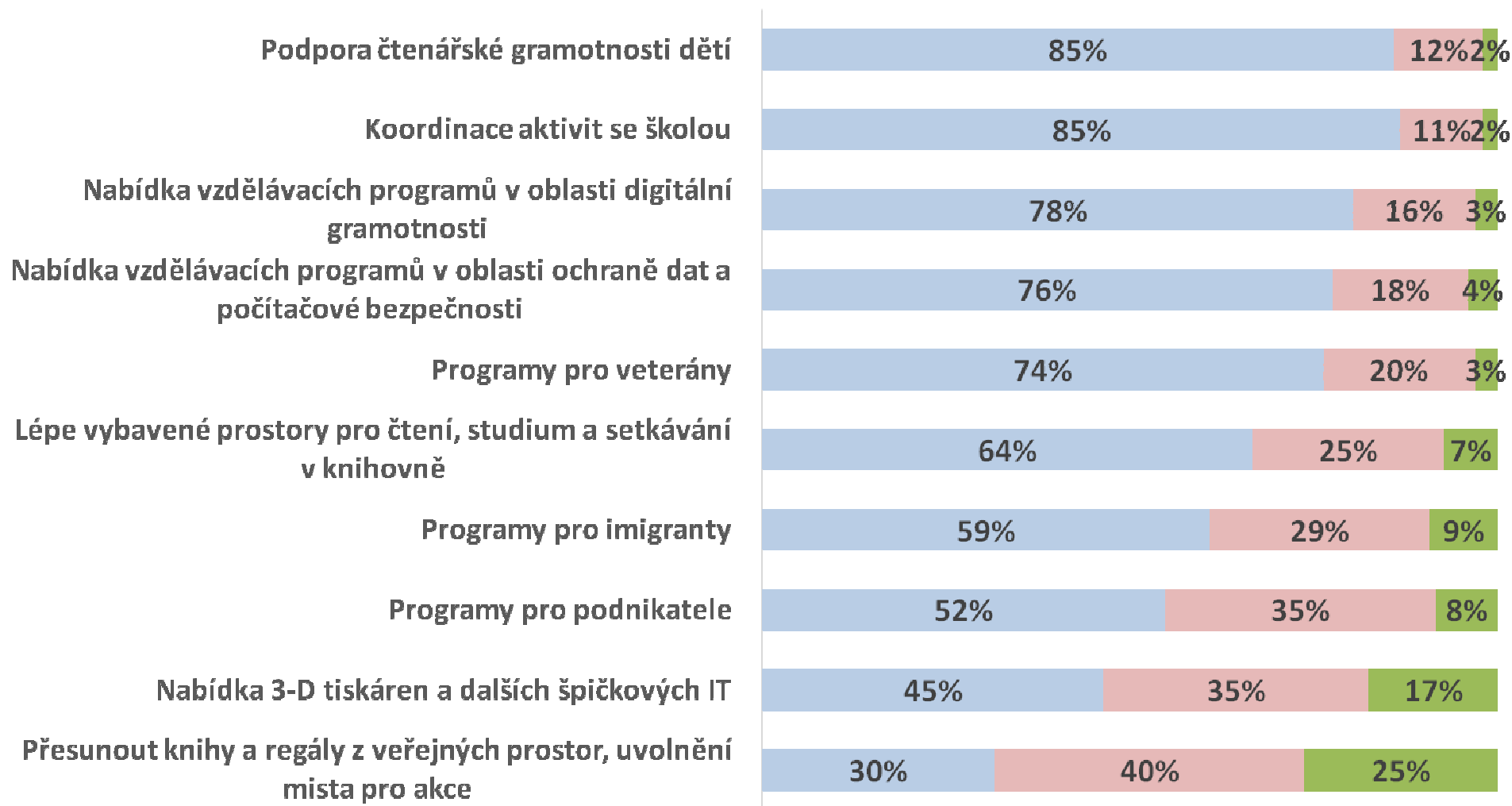
Tereza Stonišová 21. července 2016 • 17:00

Národní knihovna v Praze, Klementinum • foto: Flickr, BrunoDelzant

Co by měly knihovny dělat? – Názory veřejnosti USA (2015)

■ Určitě ANO ■ Možná ■ Určitě NE

VEŘEJNÉ KNIHOVNY A JEJICH PROSTOR

**Výsledky průzkumu
Knihovny a jejich pobočky v obcích do 5 000 obyvatel**

Babice

22.11.2016

Vít Richter – Vladana Pillerová

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz